

Studiebarometeret 2016: Undervisnings- og arbeidsformer

Kort om hovedfunn

De undervisningsformene som brukes mest er forelesninger og skriftlige innleveringer. På spørsmål om i hvilken grad de undervisningsformene de benytter faktisk bidrar til læring, finner vi at praksis er den undervisningsformen som bidrar mest til læring blant studentene som svarer at det benyttes praksisperioder ved studieprogrammet deres. Samtidig er det verdt å bemerke at bare halvparten av studentene svarer at praksis benyttes i større eller mindre grad.

Forelesningens bidrag til læring er høyest når både forelesning og andre undervisningsformer brukes i kombinasjon. Andre undervisningsformer enn forelesninger bidrar mest til læring når disse og forelesninger brukes mye i kombinasjon. Dette betyr at variasjon i undervisningsformer er det viktigste bidraget til læring.

Spørsmål og resultater

Studiebarometeret spør studentene i hvilken grad forskjellige undervisnings- og arbeidsformer *brukes* i deres studieprogrammer. Et oppfølgende spørsmål er i hvilken grad studentene mener at de undervisnings- og arbeidsformer som benyttes *bidrar* til studentenes læring, og dette stilles kun til dem som har svart at undervisningsformen brukes i noen grad.

Spørsmålsformuleringen studentene får vises i figur 1 og 2.

Figur 1 Spørsmålsformuleringene i første del av batteriet Undervisnings- og arbeidsformer (bruk)

14. UNDERVISNINGS- OG ARBEIDSFORMER							
I hvilken grad brukes disse undervisnings- og arbeidsformene i studieprogrammet ditt?							
	Brukes ikke	I liten grad (1)	(2)	(3)	(4)	I stor grad (5)	Vet ikke
Forelesning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Seminar	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gruppe uten lærer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skriftlig arbeid til innlevering	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prosjektarbeid	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Feltarbeid / egen datainnhenting	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Laboratorieøving	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Annen praktisk øving	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Case	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Simulering/rollespill	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Praksisperioder	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Digitale arbeidsformer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Figur 2 Spørsmålsformuleringene i andre del av batteriet Undervisnings- og arbeidsformer (bidrag). Stilles kun til dem som har svart at den enkelte undervisnings- og arbeidsformen brukes.

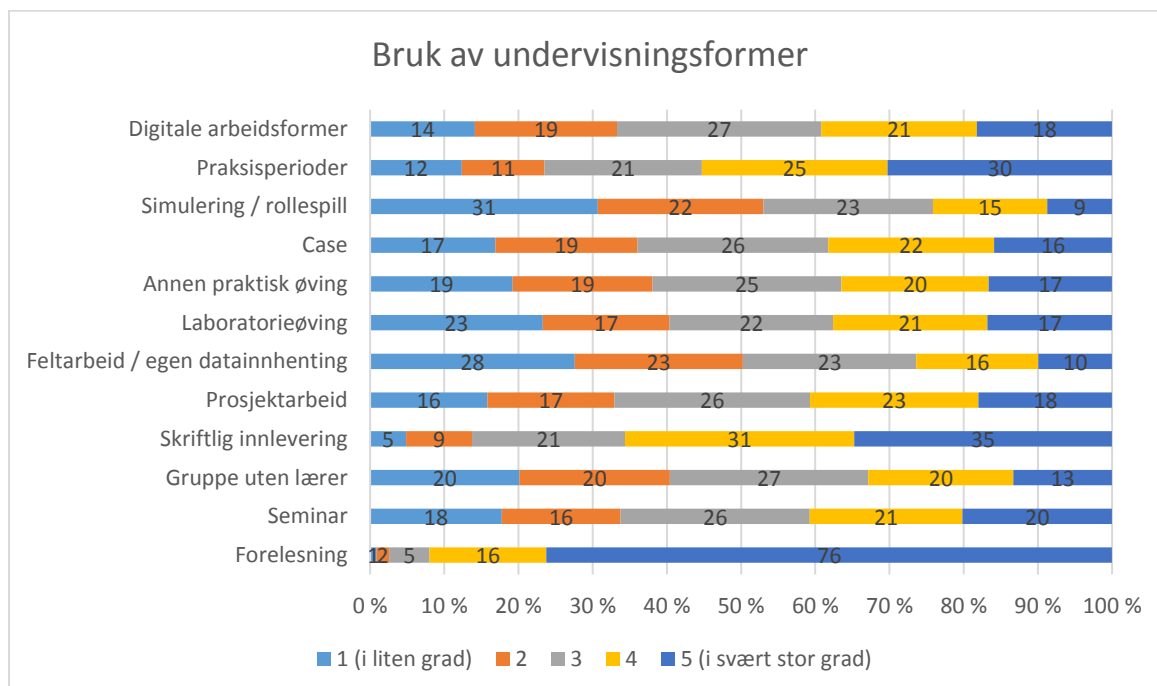
15. UNDERVISNINGS- OG ARBEIDSFORMER

I hvilken grad bidrar disse undervisnings- og arbeidsformene til din læring?

	I liten grad (1)	(2)	(3)	(4)	I stor grad (5)	Vet ikke
Forelesning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Seminar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gruppe uten lærer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skriftlig arbeid til innlevering	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prosjektarbeid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Feltarbeid / egen datainnhenting	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Laboratorieøving	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Annen praktisk øving	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Case	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Simulering/rollespill	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Praksisperioder	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Digitale arbeidsformer	☐	☐	☐	☐	☐	☐

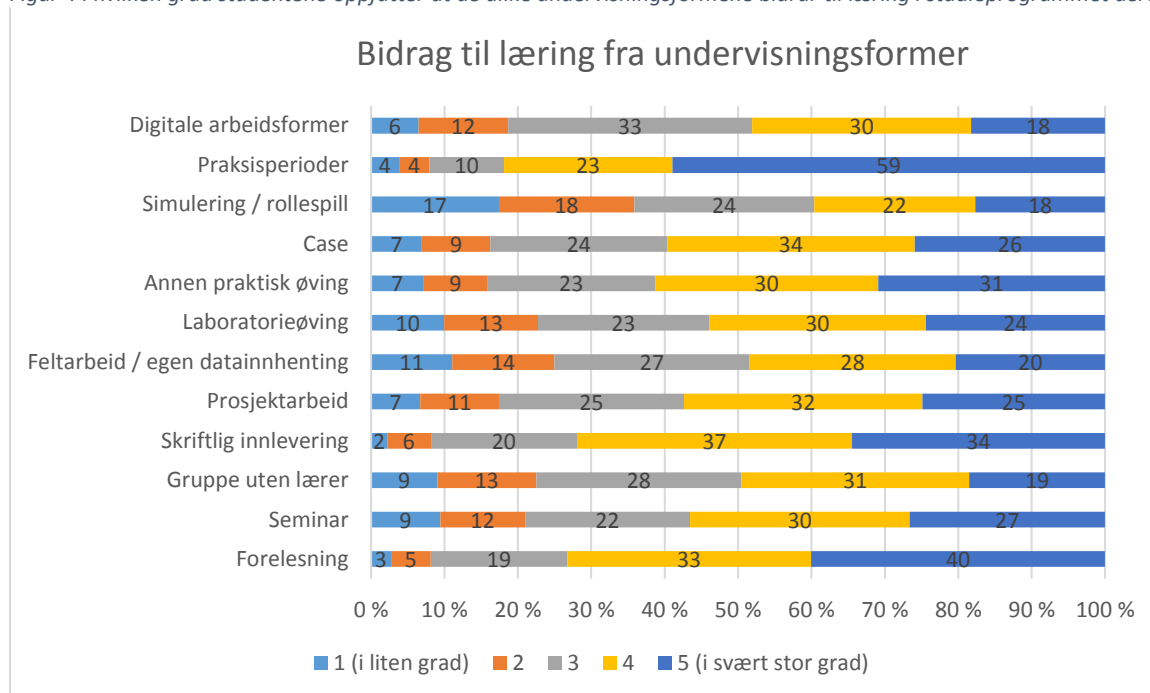
Studentene spørres først om i hvilken grad ulike undervisnings- og arbeidsformer *brukes* i studieprogrammet. Svarfordelingen vises i figur 3. NB! Svaralternativet «Brukes ikke» er utelatt i figuren. Lavest andel «Brukes ikke» har forelesninger (0,5 %), nest lavest er skriftlig innlevering (2,6 %). Som forventet er det en relativt stor andel som ikke bruker mange av undervisningsformene i sin studiehverdag. Høyest er laboratorieøving med 55 %.

Figur 3 Svarfordeling (%) på enkeltspørsmål om bruk av undervisningsformer, kun blant dem som de bruker det

Studentene fikk oppfølgingsspørsmål om i hvilken grad de undervisningsformene de benytter faktisk bidrar til læring ved deres studieprogram. Svarfordelingen presenteres i neste figur.

Figur 4 I hvilken grad studentene oppfatter at de ulike undervisningsformene bidrar til læring i studieprogrammet deres

Praksis scorer høyt

Vi ser at praksisperioder er den undervisningsformen som bidrar mest til læring blant studentene som svarer at det benyttes praksisperioder ved studieprogrammet deres. Samtidig er det verdt å bemerke at bare halvparten av studentene svarer at praksis benyttes i større eller mindre grad ved studieprogrammet deres.

I figur 3 ser vi tydelig at forelesning brukes i svært stor grad i nærmest alle utdanningstyper, og i figur 4 ser vi at dette også er en undervisningsform som bidrar til læring. Vi vet imidlertid at det er en klar sammenheng med hvor mye en undervisningsform brukes og hvor mye den bidrar til læring. Siden bruk av forelesning er så omfattende, har vi derfor sett nærmere på hvordan bidrag til læring fra forelesning er blant dem som har svart at de bruker dette «svært mye» (verdien 5) figur 5.

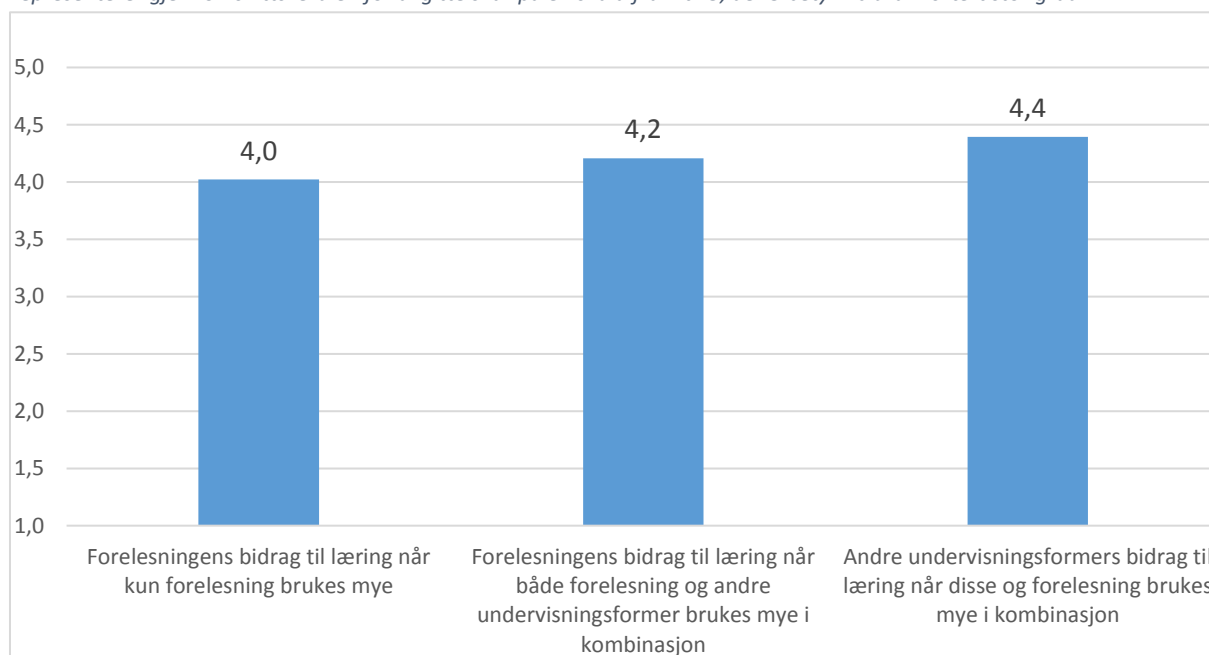
I søyle 1 ser vi hva studentene som opplyser at forelesninger er den eneste undervisningsformen som brukes svært mye mener om forelesningens bidrag til læring. Verdien 4 viser at disse studentene mener at forelesninger bidrar til mye av læringen, noe som ikke er overraskende fordi de i all hovedsak kun har forelesning som undervisningsform.

I søyle 2 ser vi på en annen studentgruppe. Her ser vi på de studentene som svarer at minst en annen undervisningsform, i tillegg til forelesninger, brukes svært mye. At verdien er høyere her (4,2) enn i søyle 1 tyder på at studentene mener at forelesninger i enda større grad bidrar til læring når de brukes mye i kombinasjon med andre undervisningsformer, enn når de brukes alene.

I søyle 3 ser vi på samme studentgruppe som i søyle 2. Her ser vi ikke på forelesningens bidrag til læring slik som i søyle 2, men hvordan andre undervisningsformer som brukes mye bidrar til læring. Denne type undervisningsformer er mer studentaktive enn forelesninger, og vi ser at studentene mener at disse gir et noe større bidrag til læring enn forelesninger (jf. søyle 2). Det ser dermed ut til at variasjon i undervisningsformer er det optimale, og at selv om forelesningers bidrag verdsettes av

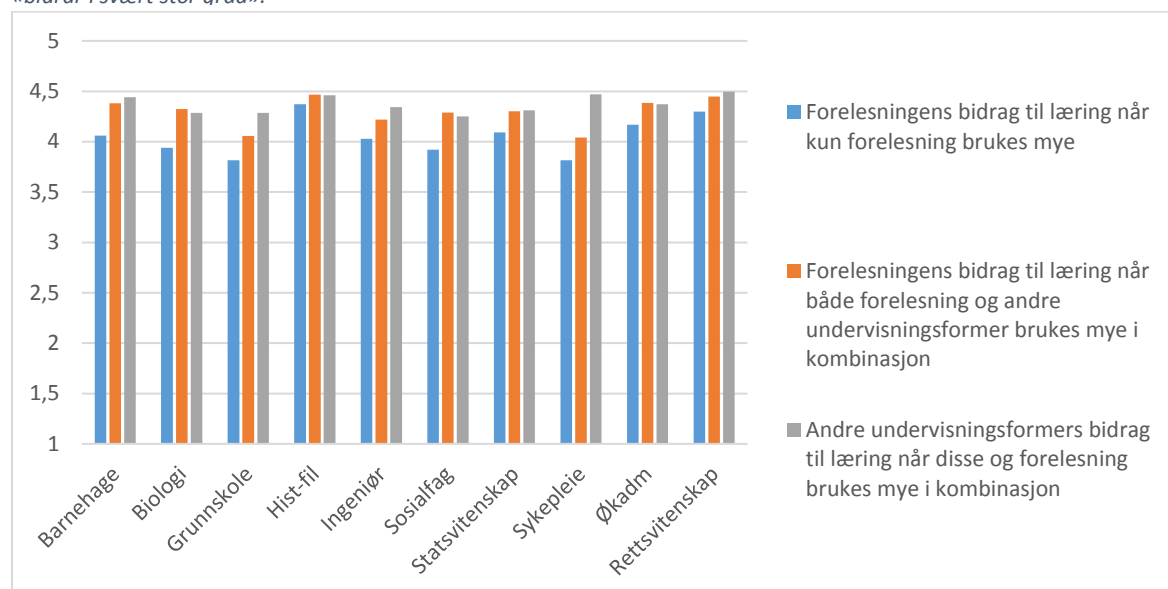
studentene, så bidrar andre undervisningsformer noe mer til læring enn forelesninger.

Figur 5 viser bidrag til læring fra forelesning blant de som bruker dem mest og som eneste undervisningsform, samt bidrag til fra forelesning når det brukes mye sammen med andre undervisningsformer som brukes mye og vice versa. Tallene på akse representerer gjennomsnittsverdien for avgitte svar på en skala fra 1 til 5, der 5 betyr «bidrar i svært stor grad».

I figur 6 vises de samme tre søylene som i figur 5, men her ser vi på forskjellen mellom enkelte utdanningstyper. Det kommer fram at hva som bidrar til læring varierer noe mellom de ulike utdanningstypene. Vi kan her trekke fram tre utdanningstyper som eksempler. **Sykepleiestudentene** følger den nasjonale trenden, men i enda større grad. Forelesningens bidrag blir større når den kombineres med andre undervisningsformer, i tillegg bidrar andre undervisningsformer i større grad til læring enn forelesning. For sykepleiestudentene er det først og fremst praksis som brukes mye og som også trekker opp bidraget til læring. For **studenter på historisk-filosofiske fag** er imidlertid forelesningens bidrag til læring omtrent det samme om det kombineres med mye bruk av andre undervisningsformer eller ikke. Bidraget til læring fra andre undervisningsformer er også omtrent det samme som bidraget fra forelesninger. For disse studentene er det først og fremst innleveringer og seminarer det brukes mye av i tillegg til forelesninger. Tilslutt så ser vi at **biologistudentene** mener forelesningens bidrag til læring blir noe større når det kombineres med mye bruk av andre undervisningsformer. Når undervisningsformer kombineres, er det imidlertid ingen nevneverdig forskjell på forelesningens og andre undervisningsformers bidrag til læring. I biologi er det først og fremst lab og innleveringer som brukes mye i tillegg til forelesninger.

Figur 6 viser bidrag til læring fra forelesning blant de som bruker dem mest og som eneste undervisningsform, samt bidrag til fra forelesning når det brukes mye sammen med andre undervisningsformer som brukes mye og vice versa – fordelt på utdanningstyper. Tallene på x-aksen representerer gjennomsnittsverdien for avgitte svar på en skala fra 1 til 5, der 5 betyr «bidrar i svært stor grad».

Tabellen under viser total svarinnngang, samt indeks for bruk og bidrag for alle spørsmål. Kolonnen «R» viser hvor godt samsvaret er mellom bruk og bidrag.

Tabell 1, Gjennomsnittsverdier for bruk av og bidrag til læring for hver undervisningsform, samt totalt antall svarende pr spørsmål og grad av korrelasjon mellom bruk og bidrag på tvers av svarkategoriene. En høy verdi av «R» betyr høy grad av korrelasjon mellom grad av bruk og bidrag.

		Gjennomsnittlig svar på skala fra 1 til 5	Korrelasjon (R)
Forelesning n=27073	Bruk	4,6	0,80
	Bidrag	4,0	
Seminar n=19775	Bruk	3,1	0,59
	Bidrag	3,5	
Gruppe uten lærer n=20800	Bruk	2,9	0,31
	Bidrag	3,4	
Skriftlig innlevering n=26292	Bruk	3,8	0,98
	Bidrag	4,0	
Prosjektarbeid n=21142	Bruk	3,1	0,73
	Bidrag	3,6	
Feltarbeid / egen datainnhenting n=15522	Bruk	2,6	-0,45
	Bidrag	3,3	
Laboratorieøving n=10579	Bruk	2,9	-0,12
	Bidrag	3,5	
Annen praktisk øving n=15818	Bruk	3,0	0,00
	Bidrag	3,7	
Case n=17727	Bruk	3,0	0,44
	Bidrag	3,6	
Simulering / rollespill n=12146	Bruk	2,5	-0,01
	Bidrag	3,0	
Praksisperioder n=13890	Bruk	3,5	0,88
	Bidrag	4,3	
Digitale arbeidsformer n=19501	Bruk	3,1	0,89
	Bidrag	3,4	

Tabell 2 viser hvordan **bruk** av de ulike undervisningsformene er innen de ulike utdanningstypene. Tallene representerer gjennomsnittsverdien for avgitte svar på en skala fra 0 til 5, der 5 betyr «brukes i svært stor grad».

Utdanningstype	Foreles	Seminar	Gruppe	Innlev	Prosj	Feltarb	Annenpr.	Lab.	Simul.	Praksis	Case	Digi.
ANTROPOLOGI	4,5	4,4	1,6	3,1	1,1	2,9	0,6	0,1	0,1	0,1	0,6	1,1
ARKITEKTUR	3,9	2,2	3,5	2,5	4,8	3,7	3,1	0,7	0,4	1,2	2,6	3,8
BARNEHAGE	4,6	2,4	2,5	3,9	3,0	1,8	2,3	0,5	2,1	4,1	1,9	2,8
BIOLOGI	4,7	2,7	2,0	3,7	2,5	2,2	1,8	3,7	0,3	0,6	0,8	2,4
DATA-IT	4,4	1,9	2,9	4,0	3,9	1,9	2,4	2,0	0,9	0,8	1,9	3,7
FARMASI	4,8	3,0	2,0	3,4	2,4	1,3	1,9	3,9	1,1	2,8	2,7	2,5
FYSIKK	4,8	2,3	2,0	4,1	2,3	1,1	1,5	2,8	0,5	0,4	0,6	3,0
GEOGRAFI	4,7	3,4	2,2	4,1	2,7	3,1	1,4	1,3	1,0	0,6	2,2	2,6
GEOLOGI	4,8	2,5	1,8	4,0	2,9	3,3	2,7	2,5	0,3	0,3	1,0	2,7
GRUNNSKOLE	4,7	2,3	1,9	3,9	2,6	1,7	1,9	0,6	1,3	4,0	1,8	2,8
GRUNNSKOLE-5 ÅRIG	4,5	4,0	2,1	3,7	2,4	1,8	1,7	0,5	1,8	3,8	1,9	2,5
HELSE OG SOSIAL ANDRE	4,7	2,7	2,9	3,5	2,5	1,7	2,6	1,4	1,5	3,0	2,8	2,5
HIST-FIL	4,5	3,4	1,4	3,9	1,7	1,8	1,2	0,4	0,6	1,0	1,1	2,2
IDRETT	4,5	1,9	2,3	3,5	2,5	1,9	2,5	1,2	0,9	2,3	1,9	2,3
INGENIØR	4,7	1,0	2,7	4,2	3,0	1,5	1,7	3,1	0,5	0,5	0,9	2,8
KJEMI	4,8	2,4	2,0	3,8	2,2	1,4	1,8	4,1	0,6	0,7	1,0	2,3
KUNST	3,7	2,0	2,6	3,0	4,0	2,6	3,5	0,8	1,4	1,3	1,6	3,1
LEKTOR	4,8	3,7	1,5	3,8	1,6	1,7	1,5	0,8	0,7	3,5	1,8	2,4
LOG-SIKK	4,6	2,0	2,3	4,0	2,8	1,7	1,9	1,1	1,8	0,5	2,4	2,2
MAT-STAT	4,8	2,5	1,6	3,8	1,4	0,5	0,6	0,6	0,3	0,2	0,5	2,4
MEDIE-INF	4,3	2,6	2,3	3,8	3,5	2,5	2,3	0,6	0,7	1,8	1,9	3,3
MEDISIN	4,9	2,7	1,8	0,9	1,0	1,1	3,3	2,7	2,1	3,2	3,5	2,1
ODONTOLOGI	4,7	3,6	1,5	1,2	1,0	0,8	3,5	2,1	1,3	2,9	3,0	2,0
PEDAGOGIKK	4,6	3,2	2,0	4,0	2,1	2,3	1,1	0,2	0,7	1,5	1,9	2,3
POLITI	4,5	1,7	2,3	3,4	2,6	2,0	3,9	0,8	3,7	4,6	4,3	3,3
PRIMÆRNÆR	4,8	2,5	2,1	3,9	2,9	2,5	2,1	2,7	0,6	1,0	1,4	2,2
PSYKOLOGI	4,7	3,0	1,7	3,3	1,9	1,4	1,5	0,9	1,4	1,8	1,8	2,2
RETTSVIT	4,7	3,9	2,4	3,8	0,8	0,5	0,7	0,1	0,8	0,7	2,6	1,8
SAMF-ANDRE	4,5	3,4	2,3	3,8	2,3	2,3	1,0	0,6	0,8	1,0	2,0	2,0
SAMFØK	4,9	3,8	1,4	3,6	1,1	0,8	0,5	0,3	0,3	0,3	0,7	1,4
SIVING	4,7	1,4	2,2	4,3	3,3	1,4	1,9	2,7	0,5	0,4	1,3	3,0
SOSIALFAG	4,7	3,1	2,7	3,5	2,6	1,6	1,7	0,2	2,5	2,8	2,9	2,1
SOSIOLOGI	4,7	3,4	2,1	3,7	1,4	1,6	0,5	0,5	0,4	0,3	0,9	1,9
SPRÅK	4,4	3,0	1,1	4,0	1,7	1,2	1,4	0,3	0,7	0,9	0,7	2,0
STATSVIT	4,6	3,8	1,8	4,0	1,7	1,7	0,6	0,3	0,6	0,5	1,8	1,9
SYKEPLEIE	4,7	2,5	2,6	3,5	2,4	1,9	3,5	1,5	2,6	4,5	3,6	2,8
SYKEPLEIE-MA	4,7	2,5	2,3	3,7	2,5	2,1	2,5	0,9	2,3	3,9	2,6	2,2
TEKN-FAG	4,7	1,8	2,7	4,2	3,7	2,2	2,3	2,4	0,9	1,1	2,0	2,9
YRKESFAGLÆRER	4,1	1,0	2,7	4,2	3,4	2,5	3,0	0,4	1,8	4,1	2,0	3,5
ØKADM	4,7	2,0	2,2	3,8	2,6	1,4	1,0	0,5	0,7	0,6	2,6	2,3

Tabell 3 viser hvordan **bidraget** fra de ulike undervisningsformene er innen de ulike utdanningstypene. Tallene representerer gjennomsnittsverdien for avgitte svar på en skala fra 1 til 5, der 5 betyr «bidrar i svært stor grad».

Utdanningstype	Foreles	Seminar	Gruppe	Innlev	Prosj.	Feltarb	Annenpr.	Lab.	Simul.	Praksis	Case	Digi.
ANTROPOLOGI	4,4	4,2	3,6	3,9	3,0	3,8	2,4	1,0	1,7	2,5	2,7	3,1
ARKITEKTUR	4,0	3,5	3,7	3,4	4,6	4,0	4,0	3,3	2,7	3,7	3,7	4,0
BARNEHAGE	4,2	3,5	3,3	4,1	3,7	3,1	3,6	2,7	3,2	4,4	3,5	3,3
BIOLOGI	4,0	3,7	3,3	4,0	3,6	3,9	3,5	4,2	2,5	3,9	2,9	3,3
DATA-IT	3,7	3,2	3,5	4,0	4,1	3,4	3,6	3,5	2,9	3,5	3,3	4,1
FARMASI	4,3	3,8	3,0	3,7	3,2	3,3	3,5	4,0	2,6	4,0	3,8	3,4
FYSIKK	4,0	3,2	3,3	4,1	3,9	3,0	3,3	3,6	2,6	3,5	3,0	3,9
GEOGRAFI	4,1	4,0	3,6	4,1	3,9	4,0	3,5	3,7	3,7	4,1	3,8	3,9
GEOLOGI	4,2	3,7	3,3	4,2	3,8	4,2	3,6	3,6	2,1	2,7	3,0	3,7
GRUNNSKOLE	3,9	3,3	3,3	3,8	3,4	3,2	3,6	3,3	2,7	4,7	3,3	3,3
GRUNNSKOLE-5 ÅRIG	3,7	4,1	3,5	3,6	3,5	3,5	3,5	3,4	3,0	4,6	3,5	3,4
HELSE OG SOSIAL ANDRE	4,1	3,6	3,4	3,8	3,4	3,2	3,9	3,7	2,9	4,5	3,7	3,3
HIST-FIL	4,2	4,0	3,1	4,2	3,3	3,6	3,5	3,0	2,9	3,8	3,2	3,4
IDRETT	4,0	3,3	3,3	3,7	3,4	3,4	3,7	3,4	2,8	4,1	3,3	3,1
INGENIØR	4,0	2,7	3,6	4,1	3,6	3,1	3,3	3,7	2,7	3,2	2,9	3,5
KJEMI	4,1	3,5	3,4	3,9	3,5	3,6	3,4	4,2	3,0	3,6	3,0	3,3
KUNST	3,9	3,5	3,5	3,5	4,3	3,8	4,3	3,3	3,3	4,0	3,4	3,7
LEKTOR	4,0	4,1	3,5	4,0	3,2	3,3	3,2	3,3	2,5	4,4	3,2	3,1
LOG-SIKK	4,1	3,3	3,4	4,0	3,6	3,3	3,6	3,3	3,3	3,3	3,7	3,4
MAT-STAT	3,9	3,4	3,2	4,2	3,4	2,8	2,9	2,7	2,4	2,8	3,4	3,5
MEDIE-INF	4,0	3,6	3,4	3,8	4,1	3,5	3,9	3,0	2,7	4,2	3,7	3,9
MEDISIN	3,8	3,5	3,3	2,7	2,7	2,9	4,1	3,3	3,0	4,4	4,1	3,1
ODONTOLOGI	3,9	3,7	3,0	2,8	2,6	2,5	4,3	3,3	2,4	4,6	4,1	3,1
PEDAGOGIKK	4,1	3,9	3,4	4,2	3,6	3,8	3,6	3,1	2,9	4,2	3,6	3,4
POLITI	4,0	3,1	3,2	3,6	3,4	3,3	4,5	3,2	4,4	4,9	4,8	3,4
PRIMÆRNÆR	4,2	3,4	3,3	3,9	3,6	3,6	3,5	3,6	2,4	3,9	3,2	3,2
PSYKOLOGI	3,9	3,8	3,3	3,9	3,4	3,4	3,6	3,2	3,4	4,3	3,9	3,3
RETTSVIT	3,9	4,4	3,6	4,4	2,9	2,8	3,3	2,4	2,8	3,5	4,0	3,4
SAMF-ANDRE	4,1	4,0	3,3	4,2	3,7	3,9	3,3	3,0	3,2	4,2	3,5	3,2
SAMFØK	3,9	4,1	3,4	4,1	3,3	3,0	3,1	2,8	2,6	3,0	3,3	3,0
SIVING	3,9	2,9	3,5	4,1	3,8	3,1	3,2	3,4	2,6	3,2	3,2	3,5
SOSIALFAG	4,1	3,8	3,3	4,0	3,6	3,4	3,5	2,8	3,2	4,4	3,9	3,1
SOSIOLOGI	4,2	3,8	3,2	4,1	3,2	3,5	2,9	2,9	2,6	2,9	3,2	3,1
SPRÅK	4,3	4,2	3,0	4,1	3,3	3,4	3,7	3,3	3,4	4,0	3,2	3,5
STATSVIT	4,1	4,0	3,3	4,2	3,2	3,5	3,0	2,7	2,7	3,3	3,6	3,4
SYKEPLEIE	3,9	3,2	3,1	3,7	3,2	3,2	4,2	3,6	3,3	4,7	3,9	3,3
SYKEPLEIE-MA	4,2	3,4	3,0	3,7	3,4	3,4	4,2	3,5	3,7	4,7	3,9	3,1
TEKN-FAG	4,1	3,3	3,5	4,1	4,0	3,6	3,7	3,9	3,1	3,9	3,5	3,6
YRKESFAGLÆRER	3,7	3,0	3,3	3,9	3,8	3,4	3,9	2,7	3,0	4,4	3,1	3,6
ØKADM	4,2	3,4	3,4	4,1	3,6	3,1	3,2	2,7	2,8	3,6	3,6	3,5